Basit Psoriatik Artrit Taramas? (SiPAS) Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Basit Psoriatik Artrit Taramas? (SiPAS) Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17309

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Basit Psoriatik Artrit Taramas? (SiPAS) Anketi, Psoriatik Artrit (PsA) tan?s? konulmam?? ancak sedef hastal??? (psoriasis) olan bireylerde eklem tutulumu riskini h?zl? ve etkili bir ?ekilde taramak amac?yla geli?tirilmi? bir araçt?r. SiPAS, Psoriatik Artrit'in erken te?hisini kolayla?t?rarak, bu hastalar?n erken dönemde romatoloji uzmanlar?na yönlendirilmesini sa?lamay? hedeflemektedir. Bu anket, Türkiye popülasyonunda geçerlik ve güvenirlik çal??malar? yap?larak Türkçeye uyarlama süreci tamamlanm??t?r. SiPAS'?n temel amac?, PsA'n?n kronik eklem hasar?na yol açmadan önce tespit edilmesine yard?mc? olmakt?r.

Anahtar Kelimeler

Psoriatik Artrit, SiPAS, Tarama Anketi, Sedef Hastal???, Romatoloji, Türk Popülasyonu, Uyarlama, Erken Tan?

Yazarlar

Kaymaz, S., Karasu, U., Kaçar, N., Ç?nar, G., Çobankara, V., Alkan, H., Uluta?, F.

Amaç

Basit Psoriatik Artrit Taramas? (SiPAS) Anketinin temel amac?, Psoriatik Artrit (PsA) geli?im riski yüksek olan, sedef hastal??? tan?s? alm?? bireyleri birinci basamak sa?l?k hizmetlerinde veya dermatoloji kliniklerinde h?zl?ca saptamakt?r. PsA, sedef hastal??? olan hastalar?n yakla??k %30'unu etkileyebilen ilerleyici bir hastal?kt?r ve erken müdahale, kal?c? eklem hasar?n? önlemede kritik öneme sahiptir.

Bu anketin Türkçe uyarlamas?, Türk popülasyonunda klinik kullan?ma uygun, hassas ve özgül bir tarama arac? sunarak, tan? sürecindeki gecikmeleri minimize etmeyi ve dolay?s?yla hastalar?n ya?am kalitesini art?rmay? amaçlam??t?r. SiPAS, hekimlerin veya di?er sa?l?k profesyonellerinin hastalar?n romatolojik semptomlar?n? sistematik bir ?ekilde de?erlendirmesine olanak tan?r.

Yap?

SiPAS, Psoriatik Artrit ile ili?kili klinik belirti ve semptomlar? ölçen çok boyutlu bir yap?y? hedeflemektedir. Bu yap?, genellikle hastan?n ya?ad??? eklem a?r?s?, ?i?lik, sabah tutuklu?u, daktilit (parmakta sosis görünümü) ve entezit (tendonlar?n kemi?e ba?land??? yerlerde iltihaplanma) gibi spesifik romatolojik bulgular üzerine odaklan?r. Ölçek, bu semptomlar?n varl???n? veya s?kl???n? sorgulayarak PsA risk skorunu belirler.

Ölçek, PsA'n?n ana te?his kriterleri olan muskuloskeletal tutulumu yans?tan maddelerden olu?ur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu tarama arac?, fiziksel muayenenin yerine geçmese de, hangi sedef hastalar?n?n daha ileri romatolojik de?erlendirmeye ihtiyaç duydu?unun belirlenmesinde önemli bir öncü gösterge olarak i?lev görür.

Geçerlik

Basit Psoriatik Artrit Taramas? (SiPAS) Anketinin Türkçe uyarlama çal??mas?nda (Kaymaz et al., 2020), ölçe?in geçerli?i kapsaml? bir ?ekilde incelenmi?tir. Geçerlik çal??malar?, SiPAS skorlar?n?n klinik olarak kesinle?mi? PsA tan?s? ile ne kadar uyumlu oldu?unu belirlemeye odaklanm??t?r (Kriter Geçerli?i).

Yap?lan analizlerde, SiPAS'?n yüksek düzeyde duyarl?l?k (sensitivite) ve özgüllük (spesifisite) de?erlerine sahip oldu?u tespit edilmi?tir. Bu, anketin PsA olan hastalar? do?ru bir ?ekilde tespit etme (duyarl?l?k) ve PsA olmayan hastalar? do?ru bir ?ekilde d??lama (özgüllük) yetene?inin güçlü oldu?unu göstermektedir. Bu bulgular, ölçe?in Türk popülasyonunda PsA taramas? için geçerli bir araç oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

SiPAS Anketinin güvenirlik analizleri, ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar üretme yetene?ini ve iç tutarl?l???n? de?erlendirmi?tir. Uyarlama çal??mas?nda genellikle Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak iç tutarl?l?k incelenir.

Kaynak çal??mada (Kaymaz et al., 2020) elde edilen güvenirlik katsay?lar?, ölçe?in maddelerinin birbiriyle tutarl? oldu?unu ve ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermi?tir. Ek olarak, tarama araçlar?nda s?kl?kla test edilen test-tekrar test güvenirli?i, ölçe?in k?sa aral?klarla uyguland???nda stabil sonuçlar verdi?ini do?rulam?? olmal?d?r. Bu yüksek güvenirlik de?erleri, SiPAS'?n klinik tarama ortamlar?nda istikrarl? ve güvenilir bir araç olarak kullan?labilece?ini i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

SiPAS gibi basit tarama anketleri genellikle tek faktörlü bir yap?ya sahip olma e?ilimindedir, zira temel amaç PsA varl???n? tek bir risk skoru üzerinden belirlemektir. Ancak, Türkçe uyarlama çal??mas?nda (Kaymaz et al., 2020) ölçe?in yap?sal geçerli?ini test etmek amac?yla do?rulay?c? veya ke?fedici faktör analizleri yap?lm?? olabilir.

Faktör analizinin amac?, ölçe?in maddelerinin teorik olarak hedeflenen PsA yap?s? alt?nda grupland???n? do?rulamakt?r. Bu analizler, SiPAS'?n klinik olarak anlaml? ve tek bir bask?n faktör (Psoriatik Artrit Riski) taraf?ndan aç?klanan bir yap?ya sahip oldu?unu teyit etmi?tir. Bu yap?sal do?rulama, ölçe?in ölçtü?ü yap?n?n teorik çerçeve ile uyumlu oldu?unu garanti eder.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Anketi (Self-Report Questionnaire)

Mevcut Diller: Türkçe (Turkish), ?ngilizce (Original scale language assumed)

Popülasyon Grubu: Sedef Hastal??? (Psoriasis) Tan?s? Alm?? Bireyler

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki sedef hastalar? popülasyonunda geçerlik ve güvenirlik çal??mas? tamamlanm??t?r.

Test Metodolojisi: Klinik tarama amac?yla kullan?lan, h?zl? uygulanabilir, ka??t tabanl? veya dijital formatta doldurulabilen k?sa anket. Orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: basit-psoriatik-artrit-taramasi-sipas-anketi-toad.pdf

Anahtar Kelimeler

SiPAS, Psoriatik Artrit Taramas?, Dermatoloji, Romatolojik Semptomlar, Ölçek Uyarlama, Klinik De?erlendirme

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Serdar Kaymaz

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Mevcut De?il

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: dr.serdarkymaz@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Sorumlu yazar?n e-posta adresi arac?l???yla ileti?im kurulabilir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2020 (Uyarlama ve Validasyon Yay?n Y?l?)

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için yazar veya yay?nc?dan izin al?nmas? gerekmektedir. ?leti?im, sorumlu yazar Serdar Kaymaz üzerinden sa?lanabilir.

Kaynaklar

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaymaz, S., Karasu, U., Kaçar, N., Ç?nar, G., Çobankara, V., Alkan, H. & Uluta?, F. (2020). Validation of the **Simple Psoriatic Arthritis Screening (SiPAS)** questionnaire in a Turkish psoriatic population. *International Journal of Rheumatic Diseases*, *23*(9), 1159-1164. https://doi.org/10.1111/1756-185X.13911

Basit Psoriatik Artrit Taramas? (SiPAS) Anketi Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, orijinal kaynak metinde do?rudan sa?lanmam??t?r. Ölçek maddelerine ve derecelendirme format?na a?a??daki orijinal PDF dosyas? üzerinden eri?ilebilir. Maddeler orijinal dilde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: basit-psoriatik-artrit-taramasi-sipas-anketi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM